

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Martinii Tridentini E Societate Jesu Sinicae Historiae Decas Prima

Martini, Martino

Monachii, 1658

Trigesimusquintus Imperator Xicinius. Imperavit annis VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11848

Interitum.

regum fide primùm conqueritur. Qui cum adesse nollent, quòd iniquum esse dicerent, subditos suos SUCINI unius hominis causâ vexari; rex omnem iram in Philosophum, ut malorum omnium causam, vertit. Is conscientiam sceleris sibi timens, orat, ut legatus ad C I regem mittatur, vacillantem amicitiam stabiliturus, atque ut inde mitterentur auxilia. Quò postquam pervenit, regis jussu captus, ac velut reipubl. turbator, impostorque morte multatus est. Cujus rei nuntio ad se perlato C I N rex, victorem exercitum quam primùm redaxit domum, ne, si proferret armorum felicitatem, aliena regna videretur, non justam à SUCINIO ultionem expetiisse. Quam opinionem nisi evelleret ex hominum animis; nihil proclivius erat quam aliorum regum arma in se foederâque concitari. Præfens tamen scædus hac abstinentiam convulsus est. Hæc acta sunt anno istius Imperatoris septimo atque trigesimo.

Verùm non diuturna quies ea regibus fuit; instaurato inter eos foedere, sociâque contra C I N U M arma ferentibus. Unus C I rex ad eorum causam se non acclinaverat, quâ de re infra docebimus.

TRIGESIMUS QUINTUS IMPERATOR X I C I N I U S.

Imperavit annis VI.

*Cyclo 40. anno
38. ante Chri-
stum 320.*

XICINIUS HIENI filius, solùm Imperatoris à patre nomen accepit, nullâ re gestâ posterorum memoriæ commendabilis. Quanquam non defuit ei crescendi è regum discordijs occasio; nisi pro virtute ignavia fuisset, insigni majestatis injuriâ.

*Bellum & v-
doria unius
regis adversus
quinque.*

Quinto hujus Imperatoris anno, postquam C I N I regis potentia ceteris regibus jam formidabilis esse cœpit; quinque simul in eum conjuravere, ZUUS, CHAUS, HANUS, GUEIUS, YEN. Contra quos omnes collectis copijs ac viribus C I N U S profectus, atroci commissâ pugna quinquum exercitum fudit, ingenti eorum strage. Hominum triginta millia cæsos reperio. Et si C I N U S victoriam prosequeretur, ad quinque regna potianda patebat ei plana nec uspiam impedita via. Sed ille tum quidem compescuit impetum victoriæ, regibus pacem orantibus

grantibus id tribuens; & quòd affulgeret occasio novas regiones ad Occidentem versùs occupandi, quæ dici vix potest, in quantum suas vires auxerit. Ex hac tamen, quam reportavit à regibus victoriâ gradum fecit ad omnem subigendam Sinam C I N I regis familia. Sed hac in præsens relicta, illum in Occidentem sequamur.

His temporibus regiones Occidenti obversæ, quas nunc ambitu suo S U C H U E N provincia complectitur, nondum imperio Sinico annumerabantur. In illis dominium penes duos dynastas erat; quorum alter P A, alter X O vocabatur. Ii sub hoc tempus acri diuturnoque bello inter se distracti, quòd utrique C I N regnum erat vicinum, missis separatè legatis C I N U M regem rogant auxilia. Opportuna regi legatio fuit. Nam ob eas regiones, ut est dictum, cum devictis quinque regibus pacem fecerat; spe duplici jam subnixus, & ferendis alteri suppetijs, & alteri negandis, sine dubio victor. Et steterè pro P A contra X O, regis arma, misso exercitu, cui Z O U M, Præfectum militum, ducem præposuit. Id ægrè ferens C H A N G I U S, & ipse regiarum copiarum Præfectus, sive quòd eum honorem suis meritis deberi crederet, sive quòd ex alieno bello nihil emolumenti regi suo speraret, an quia mallet in reges arma protolli? sic C I N U M alloquitur. *Minimè te fugit, optime rex, honores, famam & magni nominis existimationem in vestris aulis esse quærendam; in nundinis contra mercimoniisque lucrum. At nunc regna sunt, imperiûmque adeò ipsum venale. Hic, si potentia prolixior, si nominis celebritas est cordi, mercare, laxaque impetum armis victricibus, per quæ non est ambigua tibi ad imperium via. Cur elabi finis felicitatem sponte venientem è manu? ecquod tibi negotium cum terris barbaris, cuius obsequio se prosternit id, quod est majus terris omnibus? Optarem sanè, ô rex, H A N regnum potiùs abs te occupari; quippe quâ patet aditus atque successus ad summum fastigij. Quòd si tibi lucrum erit, uti debet esse, cura; na tu non omnes modo merces in his nundinis, sed ipsos etiam mercatores facies juris tui. Atqui Z O o mens alia fuit, & Qui regnum, inquit, vult opibus crescere, terminos ejus ampliare atque proferre debet; qui verò fortes optat generosque milites, frequentem populum eumque divitijs abundantem ut habeat, operam dare; qui densique regnare cupit, in augendis perficiendisque virtutibus occupari. Hac tria, qui consecutus erit, is facile potietur imperio. X O regnum à Sinarum regnis diversum, abundat quidem divitijs; verùm tyrannicè, impetûque magis, quàm ratione gubernat populos.*

pulos. Illo triumphato sanctisque moribus exulto, in melius traducti regni nomen habebimus, & ingens ex eorum opibus compendium. Nemo nobis invidet, nemo indignabitur, non aliam ob causam illud in ditionem redigentibus, quam ut barbaros ejus mores Sinicis legibus mitigemus. Contra si HAN regnum subactum inus, totius orbis in te concitabis arma, pij quoque regis amittendo nomine, ac nullo fortassis emolumento, cunctis regibus in nos atque ipso Imperatore consurrecturo. C I N U S haud aspernatus recta suadentis orationem, duceret ergo in X o exercitum, imperavit. Quod & fortiter ab eo præstitum & feliciter, occupato toto regno interfectoque rege. PA vero, ut inter eum regemque C I N U M convenerat, ultro in illius imperium clientelamque concessit.

Inter hæc G U E I rex è vicinitate C I N I post acceptam superiorum cladem sibi ac suis rebus timens, ut in quiete & otio regnaret, nec de toto regno periclitaretur, ei se tributarium fecit, omne obsequium promittens non aliter atque Imperatori, simul & amicitiam illius ambiens. Omnia C I N U S ei tribuit, maximè lætus, per amicum jam tributariumque regnum facilem sibi patere transitum ad reliqua Orientis regna subigenda. Quod & factum, ut sub insequenti Imperatore videbimus.

TRIGESIMUS SEXTUS IMPERATOR F O U S.

Imperavit annis L I X.

Cyclo 40. anno
44. ante Chri.
anno 314.

FO U S X I C I N I I filius multis quidem annis Imperatoris nomen habuit, at nullo splendore majestatis; amissis demum omnibus, à C I N O rege captus, & in ordinem redactus, ut ostendetur infra.

Primo hujus Imperatoris anno C I N U S per tributarium G U E I regnum iter habens, contra C I regem arma movit, palàm prædicans, Sinarum se imperium occupatum ire. C I U S hosti tanto impar, quò tamen ei resisteret, L u regem sollicitat, conjunctis viribus vim depulsus. Præterea missò ad Z u regem legato rogat, ut C I N regnum invadat, debilitandæ regis potentia, copiisque divertendis. Pollicito

Z u